

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СИСТЕМИ ТЕХНОЛОГІЙ: ТВАРИННИЦТВО

Ступінь вищої освіти – **Бакалавр**
Спеціальність **075 Маркетинг**
Освітня програма **«Маркетинг»**
Рік навчання **1**, семестр **1**
Форма здобуття вищої освіти **денна**
Кількість кредитів ЄКТС **4**
Мова викладання – **українська**

Лектори навчальної дисципліни

Контактна інформація лекторів (e-mail)

URL ЕНК на навчальному порталі НУБіП України

Повозніков Микола Гаврилович д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри бджільництва

povoznikov@nubip.edu.ua

Потапова Світлана Євгеніївна к.т.н., доцент, доцент кафедри охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

potapova@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3833>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є оволодіння знаннями та навичками щодо ефективного управління технологічними процесами в галузі тваринництва, критерії оцінки і вибору технологічних та технічних рішень, розроблення ефективних технологічних процесів, обґрунтування раціональних комплектів машин і обладнання для цих процесів та методологією прогнозування перспективного розвитку галузі тваринництва, створення нормативних умов праці та запобігання травматизму на механізованих процесах у тваринництві.

Завдання дисципліни полягають у наданні майбутнім спеціалістам знань з біологічних основ розведення сільськогосподарських тварин, організації науково-обґрунтованої годівлі, основних параметрів та принципів технології виробництва основних видів продукції тваринництва в господарствах з різною формою власності; технічного забезпечення процесів тваринницьких підприємств та комплексів, ознайомлення із заходами з охорони праці під час виконання технологічних процесів у тваринництві.

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації;

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо;

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації;

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення;

СК 16. Здатність розробляти та впроваджувати проекти, ідентифікувати джерела фінансування і організовувати управління проектними процесами.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни (ПРН):

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації;

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку; ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації;

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Змістовий модуль 1. Біологічні особливості сільськогосподарських тварин та забезпечення їх кормами				
Тема 1. Індивідуальний розвиток тварин	2/2	Походження та одомашнення тварин. Час і місце одомашнення та domestикаційні зміни с.-г. тварин. Генетичні основи онтогенезу та його зв'язок з філогенезом. Ріст і розвиток. Періоди онтогенезу. Закономірності індивідуального розвитку тварин та фактори, що впливають на нього. Методи вивчення росту с.-г. тварин. Поняття про конституцію та екстер'єр, зв'язок їх з продуктивністю с.-г. тварин	Виконання практичних робіт, проведення дискусій, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	4
Тема 2. Види продуктивності с.-г. тварин та племінна робота	2/2	Оцінювання корів за молочною продуктивністю, м'ясною продуктивністю, овець, кіз, кролів і хутрових звірів за вовноюю, смушковою, шубною і хутровою продуктивністю, с.-г. птиці за яєчною продуктивністю (несучість та їх середня маса), бажаний тип коней залежно від мети використання (спортивний, робочий). Жвавність спортивних коней та їх рекорди. Облік роботи коня. Значення племінної роботи у підвищенні продуктивності с.-г. тварин	Виконання практичних робіт, проведення дискусій, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	4
Тема 3. Поняття про корми та їх хімічний склад	2/2	Перетравність кормів та фактори, що впливають на неї. Коефіцієнт перетравності. Протеїнове відношення. Обмін речовин в організмі тварин, обмінна і продуктивна енергія раціону. Основні методи оцінювання енергетичної поживності кормів. Протеїнова, мінеральна і вітамінна поживність кормів. Поняття про комплексну оцінку поживності кормів. Кормова база господарства та її організація. Основні види кормів та їх класифікація.	Виконання практичних робіт, проведення дискусій, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5

		Фактори, які впливають на хімічний склад і поживність кормів. Способи та техніка їх згодовування.		
Тема 4. Системи нормованої годівлі сільськогосподарських тварин	2/2	Поняття про нормовану (повноцінну) годівлю. Потреби тварин у поживних речовинах. Поняття про підтримуючий і продуктивний рівні годівлі, раціони та їх складання, режим і техніку годівлі тварин різних видів, тип, рівень годівлі та структуру раціону.	Виконання практичних робіт, проведення дискусій, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	4
Змістовий модуль 2. Технологія виробництва продукції тваринництва				
Тема 5. Технологія виробництва молока	2/2	Поняття про технологію виробництва молока та її складові частини. Поточно-цехова система виробництва молока. Харчове значення молока і молочних продуктів. Вимоги державного стандарту до якості молока. Санітарно-гігієнічні умови одержання високоякісного молока та його контроль. Первинна та вторинна обробка молока. Реалізація молока: визначення його якості та відповідності вимогам стандарту, реалізація на молокопереробні підприємства.	Виконання практичних робіт, проведення дискусій, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5
Тема 6. Технологія виробництва яловичини	2/2	Значення яловичини в харчуванні людей та її хімічний склад. Шляхи збільшення виробництва яловичини. Теоретичні основи формування м'ясної продуктивності великої рогатої худоби. Технологія виробництва яловичини у молочному та молочно-м'ясному та м'ясному скотарстві. Вимоги державного стандарту на худобу, що призначена для забою. Порядок закупівлі худоби. Порядок здавання і приймання худоби, способи розрахунків за неї.	Виконання практичних робіт, проведення дискусій, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5
Тема 7. Технологія виробництва продукції свинарства та вівчарства	2/2	Значення свинарства, стан і тенденція його подальшого розвитку. Біологічна і харчова цінність свинини. Типи свиней за напрямом продуктивності. Типи свинарських підприємств. Відтворення стада і техніка розведення свиней. Годівля та утримання свиней. Види відгодівлі свиней. Реалізація свиней на	Виконання практичних робіт, проведення дискусій, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5

		<p>м'ясопереробні підприємства. Вимоги державного стандарту на свиней, що призначені для забою.</p> <p>Значення та сучасний стан вівчарства та козівництва. М'ясна і молочна продуктивність овець та кіз. Класифікація порід овець та кіз. Відтворення стада овець та кіз. Типові приміщення для овець та кіз, їх внутрішнє обладнання</p>		
Тема 8. Технологія виробництва яєць та м'яса птиці	2/2	<p>Стан і тенденція розвитку птахівництва в Україні та країнах світу. Хімічний склад яйця і м'яса с.-г. птиці та фактори, що впливають на їх якість. Організаційні форми птахівничих господарств та їх функції.</p> <p>Виробництво яєць та м'яса на птахофабриках і в господарствах з різною формою власності. Яєчні, м'ясо -яєчні та м'ясні породи курей та їх кроси. Породи та кроси качок, індиків та гусей.</p> <p>Інкубація яєць. Вирощування ремонтного молодняка, утримання і годівля птиці. Забій птиці.</p>	Виконання практичних робіт, проведення дискусій, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5
Тема 9. Конярство та технології виробництва продукції інших напрямів тваринництва (бджільництва, кролівництва, звірівництва та рибництва)	2/2	<p>Стан і тенденції розвитку конярства. Породи коней. Утримання та годівля дорослих коней. Одержання і використання молока кобил. Відгодівля коней на м'ясо. Державний стандарт на коней, призначених для забою.</p> <p>Завдання і перспективи розвитку бджільництва. Склад і особливості бджолої сім'ї. Вплив різних факторів на продуктивність і виживання бджолої сім'ї. Технологія утримання бджолиних сімей, виробництво продукції бджільництва.</p> <p>Хутрова та м'ясна продуктивність кролів і звірів, їх побічна продукція</p>	Виконання практичних робіт, проведення дискусій, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5
Змістовий модуль 3. Механізація тваринництва				
Тема 10. Механізація водопостачання та напування тварин і птиці	2/2	Знати вимоги до процесу водопостачання та напування тварин, будову та принцип роботи машин та обладнання. Вміти проектувати технологічний процес та обирати засоби його механізації в	Виконання практичних робіт, перегляд навчального відео, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	4

		залежності від виду тварин та технології їх утримання		
Тема 11. Механізація приготування та роздавання кормів	2/2	Знати вимоги до процесу приготування і роздавання кормів, будову та принцип роботи кормоприготувальної техніки. Вміти проектувати технологічний процес та обирати засоби його механізації.	Виконання практичних робіт, перегляд навчального відео, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5
Тема 12. Механізація видалення транспортування та утилізації гною.	2/2	Знати основні вимоги та до процесу прибирання та утилізації гною, будову та принцип роботи технічних засобів. Вміти обґрунтовувати та проектувати раціональні технології та обирати відповідні технічні засоби для організації процесу прибирання гною в залежності від виду тварин та технології їх утримання	Виконання практичних робіт, перегляд навчального відео, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	4
Тема 13. Механізація одержання продукції тваринництва	2/2	Знати основні вимоги та до процесу доїння та первинної обробки молока та засобів механізації, знати їх будову та принцип роботи. Вміти обґрунтовувати та проектувати процес доїння та обирати відповідні технічні засоби в залежності від технології утримання тварин. Знати вимоги до процесу стрижки овець та первинної обробки вовни, будову та принцип роботи машин та обладнання. Вміти проектувати технологічний процес та обирати засоби для його механізації.	Виконання практичних робіт, перегляд навчального відео, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5
Змістовий модуль 4. Охорона праці в тваринництві				
Тема 14. Законодавство України про охорону праці	2/2	Знати основні положення КЗпП, Закону України «Про охорону праці». Розрізняти види навчання та інструктажів. Вміти розробляти програми проведення інструктажів з ОП та заповнювати Журнали реєстрації інструктажів з ОП. Розуміти, які роботи відносять до робіт з підвищеною небезпекою.	Виконання практичних робіт, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5
Тема 15. Заходи для зниження аварійності та запобігання травматизму на механізованих процесах в тваринництві.	2/2	Знати, яку відповідальність несе керівник робіт і роботодавець у разі настання нещасного випадку на підприємстві.	Виконання практичних робіт, виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	5

		Вміти проводити розслідування нещасних випадків та складати Акти Н-1.	
Всього	30/30		
Всього за 1 семестр			70
Екзамен			30
Всього за курс			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перекладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Письмові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

1. Повозніков М.Г., Решетник А.О. Утримання та гігієна свиней: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП «Зволейко ДГ», 2017. 272 с.
2. Теорія і практика нормованої годівлі великої рогатої худоби / за ред. В. М. Кандиби, І.І. Ібатулліна, В.І. Костенка. Житомир: ПП «Рута», 2012. 860 с.
3. Костенко В.І. Технологія виробництва молока і яловичини. Київ: Ліра-К, 2020. 672 с.
4. Про племінну справу: Закон України від 26.10.2023 № 3691-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3691-12>
5. Ревенко І.І., Хмельовський В.С., Заболотько О.О., Потапова С.Є. та ін. Машини і обладнання для тваринництва. Електронний підручник. Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти, 2021. URL: <https://nmcbook.com.ua/elepidruchnik/motnmc/Golovna/Golovna.htm>
6. Охорона праці. Хмельовський В.С., Марчишина Є.І., Білько Т.О., Мотрич М.М., Скібчик В.І. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 603 с.
7. Машини, обладнання та їх використання в тваринництві: підручник для здобувачів ступеня вищої освіти закладів вищої освіти / Р. В. Скляр, О. Г. Скляр, Н. І. Болтянська, Д. О. Мілько, Б. В. Болтянський. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 608 с.

8. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ, із змінами та доповненнями. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12>
9. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці на підприємстві». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
10. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Затверджене Наказом Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
11. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 2.
12. Аграрний сектор України. Технічне забезпечення – каталог техніки. URL: <http://agroua.net/mashine/catalog/cg-3/>
13. Корець Л.І. Електронний посібник з дисципліни: "Машини і обладнання для тваринництва" ЛТК ЛНТУ.
URL:<http://lib.lntu.info/book/liubeshiv/liubeshiv/2014/14-06/>
14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14>
15. Міжнародна організація праці (МОП). URL: [https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm](https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm)